

פרק משנה 2

בטיחות בדרכים

7.0201 בטיחות בדרכים והוראות שימוש ברכב צבאי

הגדרות

תוקף סעיפים 1 עד 64 מ-7 במאי 2012

1. בפקודה זו –

א. **זיני התעבורה** – פקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: פקודת התעבורה), תקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה), עוד תקנות שהותקנו לפי פקודת התעבורה, הדינים הנוגעים לתנועה בדרכים ולהסדרת התעבורה הצבאית.

ב. **רכב** – רכב צבאי שצויד ברישיון רכב לפי פ"מ [58.0204](#) "רישיון רכב", רכב זכאות או רכב חלופי, כהגדרתם בפ"מ [36.0530](#) "כללי הסדר רכב צמוד – זכאות ואחריות לנזקים", רכב שכור לנהיגה עצמית, כהגדרתו בפ"מ [58.0306](#) "רכב אזרחי שכור לידי צה"ל", או רכב שגויס לפי חוק רישום הצויד וגיוסו לצה"ל, התשמ"ז-1987.

ג. **חייל** – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, לרבות עובד צה"ל ועובד בשליחות הצבא.

ד. **מפקד משלח** – חייל שהוסמך לשלח משימת נהיגה ביחידתו או לשלח משימת נהיגה אשר יעשה נהג מיחידה אחרת הכפוף אליו פיקודית, כמפורט בהוראות מז"י. המפקד יאשר את המשימה על כרטיס העבודה של הרכב.

ה. **מפקד משימה** – חייל שהמפקד המשלח הסמיך אותו לפקד על משימת נהיגה, כמפורט בסעיף 26 להלן.

ו. **נהג** – אדם בעל רישיון נהיגה צבאי בתוקף, כאמור בפ"מ [58.0202](#) "רישיון נהיגה", או מי שפטור מחובת קבלת רישיון נהיגה צבאי על פיה, אזרח שרשאי לנהוג ברכב, כאמור בפ"מ [33.0209](#) "נסיעה מחוץ למסגרת התפקיד", או חייל שהוא חניך בקורס נהיגה צבאי.

תוקף סעיף משנה 1.כ' מ-13 ביוני 2010
תוקף סעיפים 1 עד 64 מ-7 במאי 2012
הנספח לפקודה עודכן בפברואר 2016

- א. **נהג מקצועי** – חייל שמקצועו הצבאי הוא נהג לכל סוגיו, אף אם אינו בעל רישיון נהיגה צבאי בתוקף.
- ב. **נהג מבצעי** – נהג אשר הוסמך לנהיגה במתאר מבצעי ברכב מסוים, כאמור בהוראות מז"י.
- ט. **נהג יחידתי** – נהג שתפקידו העיקרי ביחידה הוא נהיגה, ושאינו נהג מקצועי או נהג מבצעי (לדוגמה: נהג המפקד או נהג החפ"ק).
- י. **נסיעה בתפקיד** – נסיעה ברכב על ידי נהג שנועדה לשרת את צורכי הצבא, ובכפוף לאישור המפקד המשלח מהיחידה שהרכב שייך לה. גם נסיעה שנועדה להגיש עזרה בעת אסון תיחשב נסיעה בתפקיד.
- יא. **נסיעה מחוץ למסגרת התפקיד** – נסיעה בכלי רכב שאינה נסיעה בתפקיד, לרבות נסיעה למקום השירות ובחזרה ממנו, אלא אם נקבע במפורש אחרת.
- יב. **רכב שכור** – כהגדרתו בפ"מ [58.0306](#).
- יג. **רכב רב הינע** – רכב בעל הנעה העולה על 2x4 (כגון: 4x4, 6x6 או 8x8).
- יד. **רכב ייעודי** – רכב שהגדיר אט"ל-תוא"ר-תחום הרכב המטכ"לי והרב-זרועי כייעודי למשימה מסוימת ולתכלית מוגדרת, המחייבת שימוש ברכב.
- טו. **רכב משא** – רכב המיועד להוביל משא, ושיש בו תא נהג נפרד מתא המטען, שמשקלו הכולל המותר, על פי רישיונו, עולה על ארבע טונות, והוא אינו רכב רב-הינע.
- טז. **רכב פתוח** – רכב שבו הגישה לתא הנהג אינה נעולה או רכב שאפשר להתניעו ללא מפתח.
- יז. **רכב צמוד** – רכב המוחזק על ידי החייל לשימוש קבוע, כמוגדר בפ"מ [33.0209](#).
- יח. **רכב ביטחון** – רכב שאושר ככזה, כאמור בהוראות מז"י.
- יט. **נהיגה במתאר מבצעי** – נהיגה בעת פעילות אימונים ופעילות מבצעית.
- כ. **קצין בטיחות בדרכים יחידתי** – קצין או נגד שמונה לכך, כאמור בהוראות מז"י.

תוקף סעיף משנה כ' מ-13 ביוני 2010

- כא. **חנייה** – העמדת רכב לזמן כל שהוא, שלא לשם העלאת אנשים או הורדתם או טעינת מטען או פריקתו מיד, בלי הפסקות, בין שיש ברכב נהג או אנשים או מטען ובין שאינם בו.

כללי

2. רכב ינוצל רק לנסיעה בתפקיד או לנסיעה מחוץ למסגרת התפקיד, על פי פ"מ [33.0209](#).
3. חייל ימסור רכב רק לידי נהג, לידי אזרח שאושר לכך על פי פ"מ [33.0209](#) או לידי אזרח עובד מערכת הביטחון (לפי סעיף 27 להלן) רק בתנאים האלה:
- א. המפקד המשלח אישר למסור לו את הרכב.

ב. בידי מקבל הרכב רישיון נהיגה צבאי בר-תוקף לאותו סוג רכב או פטור מחובת קבלת רישיון נהיגה צבאי לאותו סוג רכב, כאמור בפ"מ 58.0202, או שהוא רשאי לנהוג ברכב, כאמור בפ"מ 33.0209.

ג. בידי מקבל הרכב היתר נהיגה הנדרש לאותו סוג רכב או פטור מחובת קבלת היתר נהיגה לאותו סוג רכב.

4. על אף האמור בסעיף 3, אפשר למסור רכב לידי אזרח כדי לבצע משימות שלצבא יש עניין בהן, על פי התנאים שבהוראות קבע אט"ל, או לצורך השתלמות או הדרכת נהיגה, על פי התנאים שבהוראות מז"י – הכול בכפוף לכך שבידי האזרח רישיון נהיגה תקף לנהיגה באותו סוג רכב. יצוין כי אזרח אינו כפוף לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, רק מפני שנהג ברכב, אלא אם כן נקבע אחרת בפקודות הצבא.

5. על חייל הנוהג ברכב ממשלתי למלא אחר הוראות מנהל הרכב הממשלתי הקשורות לרכב הממשלתי, אף אם הן סותרות את פקודות הצבא.

6. על חייל הנוהג ברכב משטרת ישראל למלא אחר פקודות משטרת ישראל, כמשמען בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971, הקשורות לרכב המשטרה, אף אם הן סותרות את פקודות הצבא.

7. על חייל הנוהג ברכב של שירות בתי הסוהר למלא אחר הוראות השירות, כמשמען בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971, הקשורות לרכב של השירות, אף אם הן סותרות את פקודות הצבא.

מהירות נסיעת רכב

8. לא ינהגו נהגי הרכב במהירות העולה על המהירות המותרת לרכב על-פי דיני התעבורה. נקבעה ברישיון הרכב מהירות נמוכה מן המהירות המותרת על-פי דיני התעבורה – לא ינהגו נהגי הרכב במהירות העולה על זו. הקביעה, כאמור, ברישיון הרכב תיעשה רק לאחר התייעצות עם מז"י-מבק"א יבשה. בכל מקרה, ינהגו נהגי הרכב במהירות המותרת לתנאי הדרך ולרכב, ולא יעברו את המהירות המותרת.

הגבלות בשימוש בטלפון הנייד ובמכשירים אלקטרוניים במהלך הנסיעה

9. מבלי לגרוע מהאמור בתקנה 28 לתקנות התעבורה ומהאמור בסעיף 10 להלן, נהג הרכב ידאג שכל טלפון נייד הנמצא ברכב יכובה טרם תחילת הנסיעה ובמהלכה, אלא אם מתקיים אחד מהתנאים האלה:

א. הנהג נמצא ברכב עם עוד אדם, וזה יענה לשיחות שיגיעו לטלפון הנייד.

ב. הטלפון הנייד מחובר להתקן המותר על-פי תקנות התעבורה.

ג. הטלפון הנייד מחובר לאוזנייה אחת.

ד. הטלפון הנייד הוא בעל דיבורית פנימית.

ה. אחד מהמקרים המפורטים בהוראות מז"י.

10. לא ינהג נהג ברכב כאשר הוא או חוז בידו טלפון נייד או מצמידו לאוזנו.

11. נהג רכב לא יעניין או יצפה בצג או במרקע במהלך הנסיעה, אלא אם כן התקיים אחד מהתנאים שלהלן:

- א. הצג או המרקע נועדו לניווט הרכב.
ב. הצג או המרקע נועדו לערוך בקרה על הרכב.
ג. הצג או המרקע הם של טלפון נייד, המחובר לדיבורית, כהגדרתה בתקנה 28 לתקנות התעבורה.
ד. אחד מהמקרים המפורטים בהוראות מז"י.
12. נהג רכב לא ישתמש בגלאי ובמשבשי מכ"ם ברכב, אלא על פי הוראות מז"י.

הדלקת אורות הרכב בנסיעה

13. מ-1 בנובמבר עד 31 במאוס בכל שנה ידליקו נהגי הרכב את פנסי החזית ואת הפנסים האחוריים ברכב בכל שעות היממה, למעט מקרים המפורטים בהוראות מז"י.
14. נהגי הרכב המפורטים בהוראות מז"י ידליקו כל השנה את פנסי החזית ואת הפנסים האחוריים ברכב בכל שעות היממה.

חגירת חגורות בטיחות וסגירת רצועות צד

15. הנהג וכל הנוסעים ברכב שהותקנו בו חגורות בטיחות או רצועות צד חייבים לחגור את עצמם בכל נסיעה, מתחילתה ועד סופה, למעט מי שפטור מחובה זו, כאמור בסעיף 18 להלן.
16. אין לנסוע במושב שבו חגורת הבטיחות או רצועת הצד חסרה או אינה תקינה, ולפי קביעת מז"י-חט"ל חובה שתהיה מותקנת בו, למעט במקרה המפורט בסעיף 18 להלן.
17. נוסף על האמור בסעיף 16 לעיל, אין לנהוג ברכב שבו חגורת הבטיחות או רצועת הצד של מושב הנהג חסרה או אינה תקינה, ולפי קביעת מז"י-חט"ל, חובה שתהיה מותקנת בו, למעט במקרה המפורט בסעיף 18 להלן.
18. האמור בסעיפים 15, 16 ו-17 לא יחולו במקרים האלה:

- א. אדם הנוסע ברכב וברשותו אישור בכתב מרופא מוסמך, שאינו מסוגל מטעמים רפואיים לחגור חגורת בטיחות.
ב. הנהג ברכב נוסע לאחור.
ג. במקרים אחרים, כמפורט בהוראות מז"י.

נהיגה במתאר מבצעי

19. חייל לא יפעל בניגוד להוראות חלק ב לתקנות התעבורה (הוראות התנועה), אלא אם כן הותר לו לנהוג אחרת בהוראות מז"י ובמגבלות ההיתר.
20. היתר, כאמור בסעיף 19, יינתן רק לנהיגה במתאר מבצעי. בכל מקרה, הנסיעה תיעשה באופן שבו תישמר רמת בטיחות מרבית, ובניסיון למלא, ככל האפשר ובנסיבות העניין, אחר הוראות תקנות התעבורה אשר ניתן ההיתר לחרוג מהן.

נהיגה חסכונית סביבתית

21. מפקד משלח ומפקד משימה ינחו נהגים הכפופים להם לנסוע באופן אשר יחסוך בדלק, ימנע בלאי מיותר ויצמצם את זיהום האוויר הנגרם מנסיעה או מהפעלת הרכב (כגון נסיעה במאמץ מנוע נמוך, הפעלת מזגן במידה שאינה מוגזמת, הפחתת משקל מהרכב, התאמת לחץ האוויר בצמיגים).

איסור להעמיד רכב בחניה כשמנועו פועל

22. לא יועמד רכב בחניה כשמנועו פועל.
23. חנה רכב לפרק זמן העולה על חמש דקות, חובת המפקד המשלח, מפקד המשימה והנהג לפעול כלהלן:
- על הנהג לדומם את מנוע הרכב עם חנייתו.
 - אם תנאי מזג האוויר קשים ואינם מאפשרים לשהות ברכב, המפקד המשלח או מפקד המשימה יורו ליושבי הרכב לשהות במקום חלופי הולם, מחוץ לרכב.
 - על אף האמור בסעיף 23ב, התעורר חשש של ממש כי יש סכנה לשלמותו, לתקינותו או לאבטחתו של הרכב – לא יורו המפקד המשלח או מפקד המשימה על שהות במקום מרוחק מן הרכב.
 - הוראות סעיף 23א–ב לא יחולו על משימות נהיגה אלו:

- נהיגה במתאר מבצעי או במשימת רפואה, שלפי קביעת המפקד המשלח או הסמכות הרפואית, כהגדרתה בסעיף 55 לפקודה זו, מחייבות את זמינות הרכב החונה כדי לנסוע מיד או להפעיל מכשיר התלוי בפעילות מנוע הרכב;
- הפעלת רכב משימתי או ייעודי שבו אמצעים מכניים או אלקטרוניים שהפעלתם תלויה בפעילות מנוע הרכב, בעת השימוש באמצעים;
- נהיגה ברכב השוקל מעל 4 טונות, כשברכב שוהים יותר מעשרה נוסעים.

תוקף סעיף זה מ-13 ביוני 2010

העמדת רכב במקום חניה מוסדר

25. חייל לא יעמיד רכב צבאי ולא יחנה רכב צבאי במקום חניה בניגוד לחוקי העזר של הרשות המקומית, ובכלל זה לא יעמיד רכב צבאי במקום חניה מוסדר מבלי למלא אחר כל התנאים וההוראות אשר נקבעו בהסדר החניה, לרבות תשלום אגרת הסדר חניה בשיעור שנקבע. לעניין סעיף זה, "מקום חניה מוסדר" – אזור או חלק ממנו שהותרה בו חניה לרכב לפי כל דין, אשר נקבע על ידי רשות מקומית בתמרור כמקום חניה מוסדר, ואשר נקבעו הוראות באשר לחניה בו, לרבות הוראות בעניין תשלום אגרת חניה באמצעות כרטיס חניה, תווית חניה, מכשירים מכניים או אלקטרוניים הממוקמים מחוץ לרכב או בכל דרך אחרת.

שילוח משימת נהיגה

26. כל נסיעה ברכב, לרבות רכב שכור, תוגדר כמשימה, וייקבעו מפקד משלח, מפקד משימה ונהג, כלהלן. כאשר הנהג או מפקד המשימה מתחלפים במהלך המשימה, ימנה המפקד המשלח לכל קטע בנפרד מפקד משימה ונהג, ויתדרך אותם, כאמור בפקודה זו.
27. כמפקד משלח ישמש רק אחד מאלה:
- א. קצין;
 - ב. חוגר בדרגת רס"ל, לפחות;
 - ג. עובד צה"ל שהוא בחזקת קצין (להלן: בח"ק);
 - ד. חוגר מתחת לדרגת רס"ל או עובד צה"ל שאינו בח"ק, שהסמיכו קצין בדרגת רס"ן ומעלה מיחידתו; הסמכה, כאמור, תצוין בכרטיס העבודה של הרכב.
 - ה. עובד משרד הביטחון שהסמיך ראש אגף במשרד הביטחון, ראש חטיבה במשרד הביטחון או ראש מחלקה במשרד הביטחון. הסמכה, כאמור, תצוין בכרטיס העבודה של הרכב;
 - ו. בעלי תפקידים אחרים – כמפורט בהוראות מז"י;
 - ז. שוטרי משמר הגבול אשר תחת פיקוד צה"ל הנוהגים ברכב של צה"ל בלבד, נוסף על הגורמים האמורים בסעיף 27 א-ו לעיל, וכן קצין משטרת ישראל בדרגת ניצב-משנה, לפחות.
28. בהוראות מז"י אפשר לצמצם את בעלי התפקידים המפורטים בסעיף 27 מלשמש כמפקד משלח, אם יתקיימו מאפיינים מיוחדים של הרכב או של הנסיעה הדורשים זאת, לגבי סוגי רכבים מסוימים או סוגי נסיעות מסוימים.
29. מפקד יחידה רשאי להגביל בעלי תפקידים ביחידתו מלשמש מפקדים משלחים, גם אם הם עומדים בהגדרה של מפקד משלח בסעיף 27.
30. בעל תפקיד שרשאי להיות מפקד משלח, כאמור בסעיף 27, רשאי לשמש הן כמפקד המשלח, הן כמפקד המשימה והן כנהג בו-זמנית, למעט המקרים המפורטים בהוראות מז"י.
31. חייל שהרכב הוא רכבו הצמוד והוא משתתף בנסיעה – הוא שישמש בה כמפקד המשלח.
32. מבלי לגרוע מהאמור בסעיף 30 ובסעיף 33, רשאי המפקד המשלח למנות את הנהג גם כמפקד המשימה.
33. כאשר המפקד המשלח משתתף בנסיעה, הוא ישמש גם כמפקד המשימה, למעט אם החליט לישון במהלך הנסיעה ומינה אדם אחר, אשר יכול להיות הנהג, להיות מפקד המשימה במהלך שנתו של המפקד המשלח. במקרה זה, יחולו כל חובותיו של מפקד המשימה על הנהג.

34. תפקידי המפקד המשלח הם כדלהלן:

- א. להגדיר מה היא המשימה, מהם מרכיביה ומהו מועד תחילתה וסיומה.
 - ב. למנות מפקד משימה ונהג ולוודא כי הם מתאימים למילוי המשימה ולתדרכם.
 - ג. לקבוע באיזה רכב תיעשה הנסיעה ולוודא כי הוא מתאים למשימה.
- על המפקד למלא את תפקידיו אלה, כאמור בהוראות מז"י, בדרך שתבטיח כי המשימה תמוּלָא באופן בטיחותי.

35. המפקד המשלח יאשר את הנסיעה בכרטיס העבודה של הרכב, כאמור בפ"מ 58.0205 – "כרטיס עבודה לרכב ומסמכים ברשות הנהג".

36. על אף האמור בפקודה זו, האחראיות לשילוח משאיות המוקצות מטעם מרכז ההובלה ליחידה תחול כלהלן:

א. ביציאה מבסיס ההובלה ועד ההתייצבות ביחידה שלה מוקצה הרכב – אחראיות השילוח מוטלת על בסיס ההובלה.

ב. בפרק הזמן שבו הרכב והנהג מוקצים ליחידה, לרבות בסיום ההקצאה ובעת עזיבת הרכב את היחידה ליעד שנקבע – אחראיות השילוח מוטלת על היחידה, לרבות מינוי מפקד המשימה ומילוי כל הוראות פקודה זו.

ג. באחריות היחידה להעניק לנהג טיפול רפואי ותנאי מחיה הכוללים לינה, אוכל ורחצה, השווים לאלה הניתנים לחיילי היחידה במעמדו של הנהג.

ד. למרות האמור בסעיף 36, האחראיות לתפקידים המפורטים להלן תחול על בסיס ההובלה:

(1) למנות נהג בעל דרגת רישיון נהיגה, תוקף והיתרים המתאימים לרכב שבאמצעותו תיעשה המשימה ולמטען;

(2) לבחור בנהג מתאים וברכב המותאם למשימה;

(3) להכשיר את הנהג למשימה;

(4) לוודא כי הרכב כשיר לנסיעה.

מפקד המשימה

37. בעת מילוי משימת הנהיגה, מפקד המשימה אחראי למלא את המשימה במלואה בבטחה, כאמור בהוראות מז"י ועל פי תדריך המפקד המשלח.

38. מפקד המשימה ישתתף בנסיעה או במקטע שעליהם הוא אמון, מתחילתם ועד סופם.

שעות הנהיגה והמנוחה של נהגים

39. לעניין סעיפים 40 עד 42:

א. **נהיגה** – משמעה גם פעילות שבה עושה הנהג עבודות הקשורות למילוי משימת הנהיגה. הפעולות יכולות להיות קשורות לרכב, למטען המובל עליו (לרבות טעינתו, סידורו או פריקתו) או לנוסעים ברכב, וכן ההמתנה או ההפסקה הכרוכה בפעולות הללו.

ב. **יממה** – כהגדרתה בפ"מ [33.0213](#) "שעות שינה ומנוחה של חיילים".

40. מפקד היחידה יודא שנהג יחידתו יישן שבע שעות רצופות ויתארגן שעה אחת, אם הוא עתיד לנהוג במהלך היממה, למעט במהלך פעילות אימונים או פעילות מבצעית, כמפורט בהוראות מז"י.

41. המפקד המשלח לא יטיל על נהג לנהוג בתום שמירה בלילה, אלא לאחר שישן, כאמור בסעיף 40, לאחר תום השמירה.

42. מפקד המשימה ידאג שנהג יפסיק את נהיגתו כמפורט להלן, למעט במהלך פעילות אימונים או פעילות מבצעית, המפורטת בהוראות מז"י:

א. לאחר נהיגה רצופה של ארבע שעות – חצי שעה מנוחה, לפחות.

ב. לאחר נהיגה רצופה של עוד ארבע שעות – שעתיים מנוחה, לפחות.

ג. לאחר נהיגה רצופה של עוד ארבע שעות – שבע שעות מנוחה, לפחות.

43. האמור בסעיפים 39 עד 42 יחול על נהגי רכב במקום האמור בפ"מ [33.0213](#) "שעות שינה ומנוחה של חיילים".

הכשרת נהג ביחידה

44. נהג, למעט העובד בשליחות הצבא, שהוצב ביחידת רישום או סופח אליה – יוכשר בתוכני נהיגה ביחידתו, כמפורט בהוראות מז"י. כמו כן, חייל, למעט חייל בשירות המילואים והעובד בשליחות הצבא, יוכשר בתוכני נהיגה ביחידתו, כמפורט בהוראות מז"י.

ריענון נהיגה ביחידה לנהג בשמ"פ

45. קצין הבטיחות בדרכים היחידתי אחראי לכך שיועברו תוכני הסברה וריענון נהיגה בתחום הבטיחות בדרכים לנהג מילואים ולחייל מילואים המגויסים לשמ"פ, כמפורט בהוראות מז"י.

השתלמות נהיגה מונעת

46. נהג, למעט אזרח שאושר לו לנהוג ברכב, כאמור בפ"מ [33.0209](#), חייב לעבור השתלמות נהיגה מונעת, כמפורט בהוראות קבע מז"י, לאחר תום ארבעה חודשים ממועד קבלת רישיון הנהיגה הצבאי ועד שנה ממועד זה. קצין הבטיחות בדרכים היחידתי יודא שנהגים ישתלמו בטרם יפוג רישיון נהיגתם הצבאי.

47. לא יחודש רישיון נהיגה צבאי לחייל המחויב בהשתלמות, כאמור, ואשר לא השתלם, למעט הנהגים האלה:

א. נהג בשירות מילואים פעיל.

ב. נהג העובד בשליחות הצבא, בעת שליחותו.

ג. נהג שהשתלם בנהיגה מונעת עד יום ד' בתשרי התשס"ז (26 בספטמבר 2006).

ד. נהג בעל רישיון נהיגה צבאי, שנופק ביום ט' באדר התשנ"ו (29 בפברואר 1996) או קודם לכן, למעט נהג מקצועי, נהג מבצעי או נהג יחידתי.

ה. נהגים אחרים, כפי שייקבעו בהוראות מז"י.

ו. נהגים אחרים שקיבלו אישור ממז"י-מבק"א יבשה לתקופה שלא תעלה על חצי שנה.

בקרה על הרכב

48. קצין הבטיחות בדרכים היחידתי או קצין או נגד שהוסמכו לכך מטעם מפקד היחידה, אחראים להחנות רכב יחידתי ביחידה באופן שאינו מאפשר את השימוש בו בלא אישור.

49. נהג של רכב שאי-אפשר לנעול את דלתותיו (לדוגמה, רכב פתוח) או להפעיל את מכלול אמצעי המיגון שהותקנו בו – יחנה את רכבו באופן בטוח ותחת השגחה ונקיטת אמצעים סבירים שיש בהם כדי להבטיח שלא ישתמשו ברכב בלא אישור.

50. בעת חניית רכב שאינו רכב פתוח יוציא הנהג את מפתחות הרכב, ינעל את דלתותיו ויפעיל את מכלול אמצעי המיגון שהותקנו ברכב.

51. מפקד מחנה צבאי רשאי להסמיך בפקודות הקבע של היחידה חייל המאבטח מתקנים או שומר (לרבות שוטר גדודי או שומר או זקיף המוצב בשער המחנה) כדי לעכב כניסת רכב ויציאתו. העיכוב נועד כדי לערוך ביקורת בנושאים המפורטים להלן, לתקן את הליקויים שנתגלו בביקורת או לתת הוראה אחרת מטעם מפקד המחנה או החייל שהוסמך לכך מטעמו:

א. הימצאות מראות;

ב. תקינות האורות והפעלתם;

ג. הימצאות מַגְבֵי השמשות ותקינותם;

ד. בדיקת הנוסעים – האם הם חגורים בחגורות בטיחות;

ה. הנסיעה אושרה כדין.

הגבלות על נסיעות באוטובוס, ברכב ייעודי, ברכב משא וברכב רב-הינע

52. נהג לא ינהג מחוץ למסגרת התפקיד באוטובוס, ברכב ייעודי, ברכב משא וברכב רב-הינע.
53. נהג ינהג בתפקיד באוטובוס, ברכב ייעודי (כגון: אמבולנס, מכלית דלק, רכב חילוץ ורכב ללימוד נהיגה), ברכב רב-הינע וברכב משא אך ורק כדי למלא את ייעודו של הרכב או את הנסיעות האלה:
- א. נסיעה לשטח אימונים ולמקום פעילות מבצעית וחזרה;
 - ב. נסיעה לצורכי מבחן, רישוי או ניסוי דרך;
 - ג. נסיעה לתדלוק ולפעילות אחזקה של רכב המשימה;
 - ד. העברת הרכב בין יחידות;
 - ה. נסיעה בעת העברת יחידה ממקום למקום בשל שינויי פריסה;
 - ו. נסיעה בתפקיד שאישר קצין מהיחידה בדרגת סא"ל, לפחות, וזה נוכח כי נתמלאו כל התנאים האלה:
 - 1) הנסיעה הכרחית;
 - 2) המשימה לא תוכל להתבצע בדרך אחרת או ברכב אחר;
 - 3) הנסיעה דחופה;
 - 4) הקצין בדק את בטיחות הנסיעה ברכב שבו היא תיעשה;
 - 5) לנהג היתר ורישיון מתאימים לסוג הרכב (ולא בהכרח לייעוד הרכב);
 - 6) הקצין אישר את הנסיעה בכרטיס העבודה של הרכב.
54. על אף האמור בסעיפים 52–53, ר' אט"ל רשאי לאשר, למי שזכאי לקבל רכב זכאות לפי פ"מ 36.0530, להשתמש ברכב רב-הינע העומד לרשותו באופן קבוע כרכב זכאות, ולנהוג בו במסגרת התפקיד ומחוצה לו בתנאים האלה:
- א. בתפקידו נדרש הזכאי לשימוש תדיר ברכב רב-הינע;
 - ב. יהיה זה בלתי יעיל, לאפשר לזכאי להשתמש בו-זמנית ברכב זכאות וברכב רב-הינע.
55. למען הסר ספק, יודגש כי לאחר אישור ר' אט"ל, כאמור, ייחשב רכב רב-הינע כרכב הזכאות לכל דבר ועניין, לרבות לעניין פ"מ 33.0209, הוראת קבע אכ"א 36-06-01 "זקיפת מס הכנסה בגין שימוש ברכב", ולעניין פ"מ 36.0530 ובכלל זה החובה לחתום על הטפסים המחייבים לפי הפקודה, כתנאי לשימוש ברכב.

56. לעניין סעיפים 57 ו-58 להלן: "סמכות רפואית" – קצין רפואה הנמצא במקום, ובהיעדרו – החובש האחראי במקום, ובהיעדרו – כל סגל רפואי צבאי אחר. בהיעדר גורם רפואי – המפקד האחראי לפינוי.
57. לא יותקן ברכב צופר ("סירנה") להפצת אות אזעקה או פנס מיוחד המפיץ אור מהבהב (להלן: "פנס מהבהב"), אלא אם כן הרכב אושר כרכב ביטחון.
58. נהג אמבולנס צבאי היוצא לפעולת פינוי לא ישמיע צופר ולא יפיץ אור בפנס מהבהב, אלא אם כן קיבל אישור לכך מן הסמכות הרפואית, ובכפוף לאמור בדיני התעבורה.
59. נהג אמבולנס אשר קיבל מן הסמכות הרפואית אישור, כאמור בסעיף 57, או כל נהג רכב ביטחון אחר רשאי להשמיע אות אזעקה בצופר ולהפיץ אור בפנס מהבהב בנסיעה בתפקיד או להפעיל אחד מהם, רק כאשר הדבר נחוץ למילוי התפקיד המוטל עליו. כמו כן, הוא רשאי במקרים אלו גם לנהוג כלהלן:
- א. לחנות או לעמוד שלא לפי הוראות שניתנו על-פי דין, במידה הדרושה למילוי התפקיד המוטל עליו, ועליו לנקוט אמצעי זהירות כדי למנוע סיכון של עוברי דרך או פגיעה בהם וברכוש.
- ב. לעבור על פני תמרור או רמזור המורים על עצירה במידה הדרושה למילוי התפקיד המוטל עליו, לאחר שעצר ויודא כי הדרך פנויה, ואין נשקפים מהמשך נסיעתו כל סיכון של עוברי דרך או פגיעה בהם וברכוש.
- ג. לעבור את המהירות המותרת במידה הדרושה כדי למלא את התפקיד המוטל עליו, ולנקוט אמצעי זהירות, כדי למנוע סיכון של עוברי דרך או פגיעה בהם וברכוש.
- ד. לעבור על ההוראות המגבילות את כיווני הנסיעה ואת הפניות לכיוונים מסוימים במידה הדרושה כדי למלא את התפקיד המוטל עליו, ולנקוט אמצעי זהירות, כדי למנוע סיכון של עוברי דרך או פגיעה בהם וברכוש.
- לעניין סעיף זה ולגבי רכב ביטחון שאינו אמבולנס: "נסיעה בתפקיד" – משמעה גם נסיעה ברכב למקום שבו אמור החייל למלא את תפקידו, ובלבד ששהותו מחוץ למקום השירות הייתה כדיון, ולא חלו בדרך הפסקות או סטיות של ממש שאין להן קשר עם השירות או עם הדרך אל מקום השירות.

מצב הרכב והתקניו

60. מפקד היחידה או מי שהוסמך לכך על ידו, יוודא כי בכל כלי הרכב של היחידה (לרבות רכב זכאות כהגדרתו בפ"מ 36.0530) נעשים הטיפולים הנדרשים, כקבוע בהוראות קצין הטכנולוגיה והאחזקה הראשי, במועד הנדרש ותוך הבטחת זמינות כלי הרכב לצורכי היחידה;
- אין בסעיף זה כדי להסיר מאחריות בעלי התפקיד ביחידה האחראים לכלי הרכב, לרבות מי שהרכב הוצמד ונרשם על שמו, לתקינותו המלאה של הרכב, לרבות ביצוע כל הטיפולים הנדרשים כקבוע בהוראות קצין הטכנולוגיה והאחזקה הראשי.

בלמ"ט

7.0201
פקודות מטכ"ל, 21 בספט' 2003
(בעבר פ"ח 33.1102)

61. חייל לא ידביק דְבָקִיּוֹת (סטיקרים) על שמשות הרכב ולא יניח חפצים וקישוטים שיגבילו את שדה הראייה של הנהג או יפריעו לתפעול הרכב או יפגעו בנוסעי הרכב בעת תאונת דרכים. כמו כן, חייל שהרכב הוא רכבו הצמוד, יסיר ממנו דבקות, חפצים וקישוטים, כאמור.

לעניין סעיף זה – "רכב צמוד" – רכב שהחייל מחזיק בו לשימוש קבוע, כמוגדר בפ"מ [33.0209](#).

62. ברכב שאינו רכב צמוד אישי או ברכב צמוד שאינו אישי, כהגדרתם בפ"מ [33.0209](#), יסיר הנהג ממנו דְבָקִיּוֹת, חפצים וקישוטים, כאמור בסעיף 60 לעיל, בטרם יחל בנסיעתו.

63. מבלי לגרוע מהאמור בסעיפים 61–62 לעיל, מותר להדביק על רכב דבקות בעלת מסר של בטיחות בדרכים.

הגבלות על חניה

64. בסמכות אט"ל-רח"ט הלוגיסטיקה, להטיל הגבלות על חניית רכב באזורים מסוימים לשם שמירתו ואבטחתו. ההגבלות יפורסמו בנספח לפקודה זו.

65. הנספח יתוקן בנוהל מקוצר, ללא סבב הערות וחתומות כאמור בהפ"ע 1.0102, ע"י אט"ל-רח"ט הלוגיסטיקה, ובאישור מפצ"ר-יעח"ק ואג"ת-חוי"פ בלבד.

עוד הוראות

66. הוראות בדבר התנהגות הולכי רגל, הן על ידי חייל ההולך לבד והן על ידי קבוצת חיילים, מפורטות בהוראות מז"י.

67. העובר על ההוראות המחייבות בסעיפים 19, 57 ו-58 לעיל עובר עבֶרֶת תנועה לעניין סעיף 153 א (א) לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955 ולעניין פ"מ [33.0302](#) "דין משמעת".

נספח

המגבלות שהטיל ראש חטיבת הלוגיסטיקה על חניות רכב

מועד ההנחיה	סוגי הרכב המוגבלים	האזור	השעות שבהן החנייה אסורה	הערות
יום תיקון הפקודה	רכב מסחרי ורכב מסוג טנדר : רכב מסחרי לסוגיו (לרבות 'טרנזיט', 'סוואנה', 'טויוטה' 'היאס' ודומיהם) טנדר לסוגיו לרבות ('סיטרואן ברלינגו', 'פז'ו' פרטנר', 'טויוטה היילקס', 'איסוזו דימקס', 'פורד קונקט', 'רנו קנגו' ודומיהם)	בית החולים 'סורוקה' – באר שבע	בכל שעות היממה	
		מתחם החניה בסמוך למרפ"א 8282 (חר"פ צריפין)		
		מחוץ לבסיסי הצבא במתחם גלילות (לא כולל חניון היסינמה סיטי)		
	רכב מסוג 'פורד' 'אקונולייין'	מחוץ למחנות צה"ל		
	רכב ייעודי	מחוץ למחנות צה"ל	למעט מקרים חריגים שיאשר רח"ט הלוגיסטיקה	